

ชาวบ้านจะเกรงรวมกลุ่มสร้าง‘บ้านปลา’

ฟื้นฟูธรรมชาติ... หวัง! ไม่มีสัตว์น้ำให้จับ

ชาวบางจะเกร็งรวมกลุ่มสร้าง‘บ้านปลา’ ฟื้นฟูธรรมชาติ...หวั่น!ไม่มีสัตว์น้ำให้จับ

จากปัญหาทรัพยากรสัตว์น้ำชายฝั่งที่ลดลง เนื่องจากการจับที่ไม่สมดุลกับการเกิดตามธรรมชาติ ทำให้ชาวบ้านกลุ่มเล็กๆ กลุ่มหนึ่งในพื้นที่หมู่ 4 ต.บางจะเกร็ง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม นำโดย นางสุภาพ คงรักษา ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4 ตระหนักว่าหากไม่ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อให้สัตว์น้ำชายฝั่งได้เกิดและมีการหลบซ่อนตัวมากขึ้น อาชีพประมงพื้นบ้านอาจจะสูญหายในเร็ววัน เพราะไม่มีสัตว์น้ำให้จับ

ชาวบ้านจึงได้รวมกลุ่มกันประมาณ 15 คน นำไม้ไผ่ไปปักในทะเลบริเวณดอนหอยหลอด ห่างชายฝั่ง 1-2 กม. เป็นอาณาเขตที่อยู่อาศัยให้กับสัตว์น้ำ อาทิ กุ้ง หอย ปู ปลา บนพื้นที่ประมาณ 84 ไร่ตามโครงการ “คืนธรรมชาติ สร้างบ้านให้ปลา” เนื่องจากปัจจุบันแหล่งอาหารของสัตว์น้ำเริ่มเสื่อมโทรมจากการกระทำของมนุษย์ โดยชาวบ้านกลุ่มนี้เรียกตัวเองว่า “ชุมชนประมงต้นแบบ”

นางสุภาพ เปิดเผยว่า การปักไม้ไผ่ดังกล่าวชาวบ้านเรียกว่า “กล่ำ หรือ บ้านปลา” เป็นภูมิปัญญาของชาว ตำบลบางจะเกร็งตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ เป็นอุบายเพื่อให้สัตว์น้ำเข้ามาอยู่รวมกันให้มากๆ แล้วจับโดยใช้เครื่องมือประมงพื้นบ้านที่ไม่ทำลายล้าง แต่ปัจจุบันเมื่อเครื่องมือจับสัตว์น้ำถูกพัฒนาตามเทคโนโลยี

ปัญหาที่พบคือสัตว์น้ำลดลงอย่างรวดเร็ว จึงกระทบกับรายได้ ดังนั้นเมื่อชาวบ้านยังไม่มีกรรมสิทธิ์ที่ดินของตนเอง ต่างคนต่างมาหากินแบบมือใครยาวสาวได้สาวเอา โดยที่ทุกคนไม่ช่วยหรือไม่ร่วมมือกันอนาคตอันใกล้ถ้าอาชีพประมงชายฝั่งจะไม่มีสัตว์น้ำให้จับหรือหายากขึ้นทุกวัน แต่เมื่อมีการสร้างบ้านให้ปลาที่หลบภัยบริเวณแห่งนี้ก็จะเริ่มมีความอุดมสมบูรณ์ สิ่งก็ตามมาก็คือจะเป็นแหล่งสร้างอาชีพให้กับชาวบ้านในพื้นที่ได้ทำมาหากินได้อย่างยั่งยืน

การสร้างบ้านปลาหรือ

กล่ำนั้น นางสุภาพ บอกว่าจะใช้ทางใบจาก หรือ กิ่งแสม กิ่งโกงกางหรือกิ่งไม้อะไรก็ได้เพื่อให้มีสิ่งกีดขวาง เพราะถ้าใช้ไม้ไผ่ปักอย่างเดียว สัตว์น้ำก็จะไม่เข้าไปอยู่อาศัย เพราะกุ้ง หอย ปู ปลา จะเข้าไปวางไข่และเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำวัยอ่อน ที่สำคัญจะไม่ถูกรบกวนจากการทำประมงเช่นที่โล่งเตียน วิธีการนั้นประกอบด้วยไม้ไผ่พันด้วยถุงปุ๋ยแล้วมัดด้วยเชือก ที่ต้องใช้ถุงปุ๋ยก็เพราะป้องกันเหยี่ยวทะเลเจาะถึงเนื้อไม้ ถือเป็นการรักษาเนื้อไม้ไปในตัว ทำให้ใช้งานได้ยาวนานขึ้น

นอกจากนี้ยังมีเรือหอยแมลงภู่และสารอาหารมาติดอยู่ที่ถุงปุ๋ยเป็นอาหารชั้นดีให้กุ้ง หอย ปู ปลาอีกด้วย การปักบ้านปลาใช้ไม้ไผ่ที่

ผูกด้วยถุงปุ๋ยจำนวน 5 กระโถนใช้เชือกมัดให้แน่นทางจากเป็นสัญลักษณ์บ้านปลาและยังเป็นแนวได้ไม่เกยสันดอนอีกด้วยจะทำให้เพิ่มทรัพยากรหลังจากสร้างบ้านปลาเพื่อชาวบ้านก็จะได้กุ้ง หอย ปู ปลา รายน่าท่องเที่ยวไปวางไว้มีปูใบ ปลาตุ๊ก ปูทะเลเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับ

นางสุภาพ กล่าว เรา ถือเป็นชุมชนนำร่องจะไม่ใช้ของใหม่เพราะมีอายุ แต่ก็ขาดการสานต่อว่าการปลูกป่าส่วนมากรายชดเชย จึงคิดหาวิธีให้หอยปูปลามาเกิดตามธรรมชาติว่าน่าจะมีการสร้างบ้านปลาของหมู่บ้านเรา จึงรวมประมาณ 15 คน ใช้เวลาสร้างบ้านปลา ขณะนี้ปักไปแล้วประมาณ 10,000 บาท

อยากให้ทุกหมู่บ้านเหมือนหมู่บ้านของเรา ความช่วยเหลือก็ยินดีจะหมู่บ้านเราจะทำไปเรื่อยจนครบจำนวน 84 ไร่ทั้งทำมาหากินไม่เฉพาะประมง ต.บางจะเกร็ง เท่านั้น มีสิทธิที่จะทำมาหากินในพื้นที่เป็นอีกหนึ่งภูมิอาชีวะสุดจากธรรมชาติที่สัตว์น้ำในท้องทะเลและมากขึ้นอีกด้วย.

กัมปาว จ.สมุทร

ทางจะเกร็งรวมกลุ่มสร้าง‘บ้านปลา’ ธรรมชาติ...หวั่น!ไม่มีสัตว์น้ำให้จับ

กรสัตว์น้ำชายฝั่งที่
ปลาน้ำเค็มการเกิด
นกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่ม
จะเกร็ง อ.เมือง
งรูปภาพ คงรักษา
ว่าหากไม่ทำสิ่งใด
ฝั่งได้เกิดและมีที่
ที่พประมงพื้นบ้าน
พระไม่มีสัตว์น้ำ

ลุ่มกันประมาณ 15
บริเวณดอนหอย
น. เป็นอาณาเขตที่
กึ่ง หอย ปู ปลา
ามโครงการ “คืน
ปลา” เนื่องจาก
สัตว์น้ำเริ่มเสื่อม
มุข โดยชาวบ้าน
ประมงพื้นบ้าน
ว่าการปักไม้ไผ่ดง
หรือ บ้านปลา”

ทางจะเกร็งตั้งแต่
อให้สัตว์น้ำเข้ามา
โดยใช้เครื่องมือ
ทั้ง แต่ปัจจุบันเมื่อ
นามาตามเทคโนโลยี

ปัญหาที่พบคือสัตว์น้ำลดลงอย่างรวดเร็ว จึง
กระทบกับรายได้ ดังนั้นเมื่อชาวบ้านยังไม่มีการ
รวมกลุ่ม ต่างคนต่างมาหากินแบบมือใครยาวสาว
ได้สาวเอา โดยที่ทุกคนไม่ช่วยหรือไม่ร่วมมือกัน
อนาคตอันใกล้นี้อาชีพประมง
ชายฝั่งก็จะมีสัตว์น้ำให้จับ
หรือหายากขึ้นทุกวัน แต่เมื่อมี
การสร้างบ้านให้ปลาในที่หลบภัย
บริเวณแห่งนี้ก็เริ่มจะมีความ
อุดมสมบูรณ์ สิ่งที่ตามมาก็คือ
จะเป็นแหล่งสร้างอาชีพให้กับ
ชาวบ้านในพื้นที่ได้ทำมาหากิน
ได้อย่างยั่งยืน

การสร้างบ้านปลาหรือ

กล้านั้น นางสาวกมล บอกว่าจะใช้ทางใบจาก หรือ
กิ่งแสม กิ่งโกงกางหรือกิ่งไม้อะไรก็ได้เพื่อ
ให้มีสิ่งกีดขวาง เพราะถ้าใช้ไม้ไผ่ปักอย่างเดียว
สัตว์น้ำก็จะไม่เข้าไปอยู่อาศัย เพราะกึ่ง หอย ปู
ปลา จะเข้าไปวางไข่และเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์
น้ำวัยอ่อน ที่สำคัญจะไม่ถูกรบกวนจากการทำ
ประมงเช่นที่ไล่ลงเตียน วิธีการนั้นประกอบด้วย
ไม้ไผ่พันด้วยถุงปุ๋ยแล้วมัดด้วยเชือก ที่ต้องใช้ถุง
ปุ๋ยก็เพราะป้องกันเพรียงทะเลเจาะถึงเนื้อไม้ ถือ
เป็นการรักษาเนื้อไม้ไปในตัว ทำให้ใช้งานได้
ยาวนานขึ้น

นอกจากนี้ยังมีเชื้อหอยแมลงภู่และสาร
อาหารมาติดอยู่ที่ถุงปุ๋ยเป็นอาหารชั้นดีให้กึ่ง
หอย ปู ปลาอีกด้วย การปักบ้านปลาใช้ไม้ไผ่ที่

ผูกด้วยถุงปุ๋ยจำนวน 5 ท่อน ปักลักษณะ
กระโจมใช้เชือกมัดให้แน่น แล้วใช้กิ่งไม้หรือ
ทางจากเป็นสัญลักษณ์ให้ชาวบ้านรู้ว่านี่คือ
บ้านปลาและยังเป็นแนวร่องน้ำเวลาเรือวิ่งจะ
ได้ไม่เกยสันดอนอีกด้วย การสร้างบ้านปลา
จะทำให้เพิ่มทรัพยากรอย่างเห็นได้ชัด เพราะ
หลังจากสร้างบ้านปลาเพียงแค่เดือนสองเดือน
ชาวบ้านก็จะได้กึ่ง หอย ปู ปลาเยอะมาก บาง
รายนำท่อพีวีซีไปวางไว้รอบ ๆ บ้านปลาก็จะ
มีปูใบ้ ปลาตุ๊ก ปูทะเลเข้าไปอาศัยอยู่ถือ
เป็นการเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่ง

นางสุภาพ กล่าวอีกว่า หมู่บ้านของ
เรา ถือเป็นชุมชนนาร่อง แม้การสร้างบ้านปลา
จะไม่ใช้ของใหม่เพราะมีมาตั้งแต่สมัยปู่ย่าตา
ยาย แต่ก็ขาดการสานต่อ ชุมชนเราซึ่งคิด
ว่าการปลูกป่าส่วนมากจะอยู่บนฝั่งหรือ
ชายทะเล จึงคิดหาวิธีว่าจะทำอย่างไรให้กึ่ง
หอยปูปลามันเกิดตามธรรมชาติมากขึ้น จึงคิด
ว่าน่าจะมีการสร้างบ้านปลาซึ่งเป็นภูมิปัญญา
ของหมู่บ้านเรา จึงรวบรวมชาวบ้านได้
ประมาณ 15 คน ใช้เวลาวางสร้างกล้าหรือบ้าน
ปลา ขณะนี้ปักไปแล้วกว่า 20 ลูก ใช้เงิน
ประมาณ 10,000 บาท

อยากให้ทุกหมู่บ้านชายทะเลทำ
เหมือนกับหมู่บ้านของเรา หรือหากต้องการ
ความช่วยเหลือก็ยินดีจะช่วยเหลือแนะนํา ตอนนี้
หมู่บ้านเราจะทำไปเรื่อยๆ จนเต็มพื้นที่
อนุรักษ์จำนวน 84 ไร่ ทั้งนี้เพื่อทุกคนจะได้ทำ
มาหากินไม่เฉพาะประโยชน์กับคนหมู่ 4
ค.บางจะเกร็ง เท่านั้น ประชาชนทุกคนก็มี
สิทธิที่จะทำมาหากินในพื้นที่นั้นได้เช่นกัน

เป็นอีกหนึ่งภูมิปัญญาชาวบ้านที่
อาศัยวัสดุจากธรรมชาติ ที่จะช่วยเพิ่มปริมาณ
สัตว์น้ำในท้องทะเลและสามารถจับได้เพิ่ม
มากขึ้นอีกด้วย.

กิมข้าว จ.สมุทรสงคราม